

Ara no hi ha bestiar a la vaqueria que es pugui alimentar amb la verdura que cuinaven per a la tropa en un pati annex. Els germans Szpilman ja no poden prendre sopes de llet i brou de peladures d'allò que els invasors en diuen *Kartoffel*. La sang de la vaca va regalimant entremig dels llistons de fusta del terra de la botiga i cau al soterrani. Amb cullerots i tupins, els nens del carrer agafen ràpidament la sang de l'animal que s'escola per la baixada.

Els soldats, que duen braçals amb el distintiu de la **doble creu de Hynkel**, carreguen el cadàver de la vaca sobre la camioneta enmig d'una cridòria tan espantosa que es diria que són blasfèmies, malgrat no saber la llengua de qui les diu. Borratxos com van, se l'enduen per cuinar-la a la brasa i menjar-se-la en un jardí abandonat del parc zoològic de la capital polonesa.

Quan els espetecs del tub d'escapament de l'atrotinat vehicle van minvant per efecte de la distància, el Bartłomiej i la Maria baixen al soterrani amb els pots de mesurar la llet per tal d'aprofitar la sang que es filtra entre les escletxes del pis de fusta i la van recollint dins dels gibrells de munyir el bestiar. A hores d'ara ambdós estan molt afectats per la desnutrició i, per no morir de gana, els germans opten per menjar-se la sang de la vaca. En fan sang fregida, pastís de sang i *czernina* [una sopa típica polonesa feta amb sang d'ànec]. Si no hi ha sang d'ànec, qualsevol altra sang és bona.

Com era de preveure, ha arribat el dia que la sang de la vaca s'ha acabat. El Bartłomiej, però, encara té un as a la màniga: li queda una cabra. Una cabra que ningú sap que existeix perquè els pares dels nois no en van dir mai res. A més, van tallar-li la llengua perquè el bel de l'animal no els delatés. La tenen sense esquella i lligada pel coll amb una corda força llarga. L'altra banda de la maroma està subjectada en una estaca de fusta clavada enmig d'un camp d'herba farratgera propera al cementiri. Ho fan així perquè entre la vaqueria i la necròpolis hi ha pocs metres i no hi va mai ningú. Tanmateix, ara que no tenen cap vaca, se les empesquen per burlar la vigilància dels soldats i porten la cabra a l'estable de la vaqueria. Ara són els germans que van al camp amb un falçó i un sac per tal de proporcionar-li l'herba per alimentar-la.

Els joves adopten un costum dels massais que han après en un curtmetratge que van veure al cinema. En aquest reportatge es veu com aquesta tribu africana extreu periòdicament una mica de sang del coll de les cabres i de les ovelles del seu ramat —bo i vives, això sí— i la barregen amb llet del mateix animal per tal d'obtenir-ne aliment.

Des de que la van emmudir, la cabra dels Szpilman s'ha tornat molt rabiüda i malcarada. Sempre mira de tossar amb les banyes la gent que s'hi acosta. No val a badar. Quan la cabrota vol, que és gairebé sempre, t'etziba un cop amb el tos i t'envia a can Pistraus.

A les envistes de les sepultures hi ha la barraca de l'hort de l'enterramorts on hi viuen una colla de gats esquelètics que —de sempre— han estat molestats per la cabra. Tot i que els habitants del gueto moren amb les forces exhaurides a causa de la gana extrema, mai s'han menjat els gats del *cmentarz* [cementiri]. Vet aquí que un dels moixos de l'enterrador vol descobrir món. Passa per una antiga canonada i arriba fins al pati de la lleteria. És un gat sociable, simpàtic i observador. S'adona que les persones emeten sons i tenen converses. Òbviament, ell no sap parlar però vol comunicar-se amb els humans i relacionar-s'hi. La Maria el crida afectuosament:

—Mix, mix..! Com ets dius, maco?

—Grallaç, grallaç..! [o alguna cosa més o menys així] respongué el marruix.

—Ets un gat sense llaç, ja ho veig. Té, castís, beu una mica de llet de la cabreta. Ja tens nom. Des d'ara mateix et diràs Sensellaç.

L'endemà **Garbitsch** es presenta completament sol i per sorpresa a la lleteria. Un tret disparat sobtadament amb la seva arma semiautomàtica causa una esgarrinxada a l'orella de Bartłomiej. Pel broc gros els etziba:

—Vull beure llet de la cabra..!

—De quina cabra? Diu la Maria.

—De quina cabra? La que teniu amagada, collons..! Vejam si us penseu que sóc imbècil..! I tu... Tu... no t'encantis, tros de carallot..!. Vés-hi cagant hòsties, ara mateix, a munyir la fotuda cabra mentre jo em tiro la teva germana..!

El noi et se'n va a la rebotiga plorant. Muny la cabra com pot, però s'ha de tapar les orelles perquè no suporta sentir els gemecs d'aflicció de la Maria. Ai, la Maria..! la dolça criatura que tant s'assembla a la Paulette Goddard. Tot d'una, aquell ésser diabòlic surt d'allà on era cordant-se els pantalons. De cop i volta, en Sensellaç emet un crit esgarrifós. Semblaria com si hagués absorbit tota l'atmosfera de dolenteria i sordidesa que es respira en aquell lloc. Instintivament, el gat esgarrapa amb violència el coll i els ulls de la cabra que acaba de ser munyida. Això provoca que l'animal, enfurismat com un dimoni, clavi una brutal cornada a la cuixa dreta de l'home.

De retruc —i de manera inesperada— la inèrcia del cop fa caure **Garbitsch** prop de l'obertura de la trapa de fusta que condueix a les escales del soterrani. Sense pensar-s'ho dues vegades i impulsat per la ràbia, en una revolada, Bartłomiej li posa una soga al coll. Un cop de peu del noi —aplicat amb molta traça— deixa penjant el cos de **Garbitsch** a cinc pams de terra.

Com que la corda està lligada en una biga i té un llaç escorredor en un extrem, el malparit mor desnucats instantàniament. La sotragada fa trencar la corda. El cos del mort cau sobre l'estaca de fusta que està amb la punxa cap amunt quedant-li clavada al bell mig del cor. Talment com es fa amb els vampirs.

Ja fa gairebé dos anys que no hi ha animals al zoo perquè quan els invasors ocuparen el país van bombardejar el parc zoològic de la capital. Els germans es desplacen per les clavegueres fins arribar al Jardí Zoològic de Varsòvia perquè saben que el director d'aquesta institució i la seva dona oculten ciutadans del *Gueto Warszawskie* malgrat els ferris controls.

A dia d'avui, tant en Bartłomiej com la Maria, no només deuen la vida a Jan i Antonina Żabiński sinó que també els han d'agrair la seva fugida a Suïssa, on s'han llicenciat brillantment en medicina. Una vegada acabats els estudis a la facultat, han treballat en prestigiosos laboratoris farmacèutics europeus. A més a més, ambdós han estat directores de projectes científics de gran notorietat. La qual cosa els ha proporcionat un gran prestigi dins l'àmbit professional.

Ara, que el Bartłomiej acaba de recordar tot això, ja no sap què pensar dels gats. Dins del seu cap se li barregen les coses que ha viscut durant la seva vida amb les que ha vist al cinema. Gira la vista cap a l'esquerra i veu amb estupefacció com la princesa Victòria —a dos metres de distància i amb una mascareta FFP2— fa una salutació posant-se la mà dreta prop del cor i diu:

—Estimats doctor i doctora Szpilman: La meva família i jo tenim el goig de lliurar-vos sengles Premis Nobel de Medicina per la vostra aportació en les diverses investigacions epidemiològiques que heu dirigit durant la passada centúria. La vostra tasca de tants anys ha facilitat enormement als científics actuals el desenvolupament dels remeis contra les malalties infeccioses aparegudes recentment. Us dono les gràcies en nom de la Fundació Nobel i de tota la humanitat. Felicitats i enhorabona. Sempre us portarem dins dels nostres cors. Que Déu us beneeixi...!

—Gràcies, Paulette, respon el vell doctor polonès confonent la princesa hereva del tron suec amb la seva adorada actriu. O tal vegada li ve al pensament el rostre de la seva germana el dia que la van ultratjar?

EPÍLEG

Una infermera posa el pitet a Maria per tal de donar-li l'esmorzar. La doctora Szpilman, que acaba de ser guardonada amb un premi Nobel, està afectada de demència senil des de fa deu anys. Sense aixecar-se de la butaca ni saludar ningú, es posa bé les ulleres i continua acaronent un gat de peluix sense llaç. Tot d'una, els presents a la recepció comencen a entonar —amb la boca closa— el "*Happy birthday to you*". Bartłomiej no sap ben bé perquè, però s'ha d'eixugar dues llàgrimes fugisseres amb una mà tremolosa a causa de la malaltia de Parkinson que pateix. En un embarcador proper a la façana principal del Grand Hôtel Stockholm hi ha un petit iot ancorat. Des de la coberta, els reis Carles Gustau i Silvia de Suècia —també amb mascareta— observen dempeus l'emotiva escena. Per uns instants, un raig de Sol matiner il·lumina llurs pupil·les. Aleshores, els reis també han d'eixugar-se els ulls...